KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

V Bruseli 19.7.2006
KOM(2006) 405 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU A EURÓPSKEMU DVORU AUDÍTOROV

Výročná správa o finančnom hospodárení 6., 7., 8. a 9. Európskeho rozvojového fondu (ERF) za rok 2005

{SEK(2006) 977}

OBSAH

1. Úvod ... 3

2. Ciele dosiahnuté v roku 2005 ... 4

2.1. Posilniť kvalitu programov a projektov ... 4

2.2. Rýchlejšia implementácia programov a projektov ... 5

2.3. Uskutočňovať kontroly, ktoré dosahujú najvyššie štandardy ... 6

3. Finančná situácia, 6.–9. ERF – pridelené prostriedky, prijaté záväzky, vyplatené a nevyplatené prostriedky, stav ku koncu roku 2005 (v mil. Eur, netto) ... 6

4. Udalosti, ktoré významne ovplyvnili aktivity v roku 2005 ... 7

4.1. Oneskorenie ... 7

4.2. Stabex ... 7

4.3. Spravovanie informácií ... 7

4.4. Regulačné obmedzenia v oblasti spolufinancovania ... 8

4.5. Vnútorná kontrola ... 8

4.6. Zdroje ... 8

1. ÚVOD

Výročná správa Komisie o finančnom hospodárení 6. - 9. Európskeho rozvojového fondu (ERF) za rok 2005 spĺňa požiadavky článkov 96, 102 a 135 finančného nariadenia uplatniteľného na 9. Európsky rozvojový fond. Článok 96 ods. 2 stanovuje:

„ERF účty musia byť sprevádzané správou o finančnom hospodárení za predchádzajúci rok a obsahovať verný popis týkajúci sa:

(1) dosiahnutia cieľov za finančný rok v súlade so zásadami správneho finančného hospodárenia,

(2) finančnej situácie a udalostí s významným vplyvom na aktivity uskutočnené v rozpočtovom roku.

Európsky rozvojový fond (ERF) financuje spoluprácu ES so:

- subsaharskou Afrikou, Karibikom a Pacifikom v rámci AKT-ES partnerstva v rámci Dohody z Cotonou,
- 20 zámorskými krajinami a územiami (ZKÚ) ústavne prepojených s členskými štátmi[1], ako aj
- programami Európskej investičnej banky (EIB) v krajinách AKT.

Dohoda z Cotonou kladie základy partnerstva EÚ s krajinami AKT. EÚ a členské štáty AKT podpísali v roku 2000 dohodu a dohodli sa na jej revízii každých päť rokov až do jej skončenia platnosti v roku 2020. Prvá revízia sa uskutočnila v roku 2005. Osobitné rozhodnutie Rady ministrov EÚ spravuje partnerstvo medzi EÚ a ZKÚ členských štátov[2].

Navyše, niektoré z programov rozvojovej spolupráce Komisie týkajúce sa AKT sa financujú zo všeobecného rozpočtu EÚ, mimo Dohody z Cotonou. Tieto programy nie sú predmetom tejto správy. Zahŕňajú:

- aktivity Komisie v Južnej Afrike,
- tematické rozpočtové položky pokrývajúce potravinovú bezpečnosť, demokraciu a ľudské práva a životné prostredie a
- podporu pre producentov banánov v rámci špeciálneho rámca pomoci. Európska investičná banka (EIB) tiež financuje niektoré činnosti v štátoch AKT z investičných nástrojov a vlastných zdrojov.

Dva orgány Komisie sú zodpovedné za plánovanie a implementáciu rozvojovej politiky EÚ a programy v krajinách AKT a ZKÚ:

- GR pre rozvoj stanovuje politiky a programy s partnermi AKT a
- EuropeAid implementuje politiky cez realizáciu programov a projektov.

9. ERDF vstúpil do platnosti 1. apríla 2003 po ratifikácii dohody všetkými členskými štátmi. Komisia presunula do 9. ERF nevyrovnané zostatky z prechádzajúcich fondov ERF. V decembri 2007 sa skončí 9. EDF.

---

[1] V prílohe II k Zmluve o ES sa uvádza 21 zámorských krajín a území (ZKÚ). Komisia má priame vzťahy s 20 z nich, keďže asociačné rozhodnutie pre zámorské krajiny a územia sa neuplatňuje na Bermudy (na ich žiadosť).

[2] Ú. v. ES L 314, 30.11.2001.

2. CIELE DOSIAHNUTÉ V ROKU 2005

Komisia stanovila a vyčíslila ciele a definovala indikátory pre ERF v roku 2005 s cieľom zhodnotiť pokrok v:

- kvalite programov,
- rýchlosti a efektivite ich implementácie a
- fungovaní kontrolných systémov.

2.1. Posilniť kvalitu programov a projektov

Počas roku 2005 Komisia zintenzívnila úsilie v zlepšovaní kvality nových programov. Predložila návrhy na „peer review" skupinou pre podporu kvality (SPK), ktorá zahŕňa úradníkov z EuropeAid, GR pre rozvoj a v prípade potreby z iných GR. SPK uskutočňuje tieto hodnotenia skôr ako Komisia prijme finančné rozhodnutia, teda počas prípravy programu, potom v rannom štádiu cyklu riadenia projektov a neskôr v štádiu technickej prípravy. V roku 2005 sa uskutočnilo 35 zasadnutí SPK, kde boli zhodnotené programy vo výške 3 800 mil. EUR.

V roku 2005 Komisia zvýšila investície ERF do vzdelávania a zdravia, infraštruktúry a rozpočtovej podpory s cieľom dosiahnuť rozvojové ciele milénia (RCM). Takisto pridelila prostriedky ERF na iné oblasti, ako napríklad demokracia, právny štát, správa a poľnohospodárstvo, v ktorých je potrebné na účely dosiahnutia RCM vyvinúť pokrok.

V roku 2005 Komisia použila najväčšiu časť zdrojov ERF – 36 % - na základné sociálne služby: vzdelávanie, zdravie, čistá voda a základná asanácia, ktoré sú z hľadiska dosiahnutia RCM kľúčové. Komisia pridelila druhú najväčšiu časť zdrojov na rozpočet a podporu platobnej bilancie (údaje zahŕňajú potravinovú bezpečnosť a operácie Stabex) a na dopravu, komunikácie a energetiku. Tieto tri oblasti predstavujú spolu 84 % z celkových záväzkov ERF.

Záväzky a platby ERF na jednotlivé sektory OECD-DAC, 2005 (v mil. EUR, brutto)[3]

Sektor	Záväzky		Platby	
	v mil. EUR	% z celkovej sumy	v mil. EUR	% z celkovej sumy
Vzdelávanie, zdravie, voda, základná asanácia	1 252	36 %	711	29 %
Rozpočet a podpora platobnej bilancie[4]	858	24 %	628	26 %
Doprava, telekomunikácie a energetika	839	24 %	584	24 %
Poľnohospodárstvo, obchod, priemysel, cestovný ruch	194	6 %	214	9 %
Životné prostredie a iné transverzálne otázky	164	5 %	72	3 %
Iné, vrátane pomoci pre obnovu	205	5 %	248	9 %
Medzisúčet	3 511	100 %	2 456	100 %

[3] Správy OECD DAC sú na báze brutto údajov. Detailné informácie v netto údajoch ERF sú uvedené v bode 6.1 technickej prílohy k tejto správe.

[4] Podľa definície sektora OECD DAC, tento sektor zahŕňa okrem rozpočtu a podpory platobnej bilancie aj niektoré typy potravinovej bezpečnosti a operácií Stabex.

African Peace Facility - Fond pre mier v Afrike[5]			88	
Spolu	3 511		2 544	

Celkové záväzky 2005 (v mil. EUR, brutto)

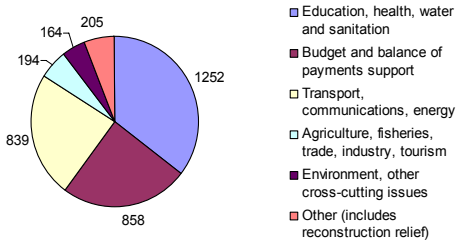

Platby 2005 (v mil. EUR, brutto)

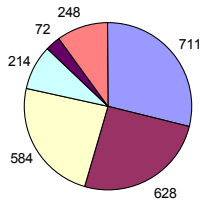

S cieľom zlepšiť udržateľnosť a dosah pomoci, Komisia pokračuje v poskytovaní makroekonomickej rozpočtovej podpory – alebo všeobecnej rozpočtovej podpory (VRP) a podpory programov sektorových politík (PPSP). Podiel ERF záväzkov určených na VRP a PPSP sa neustále zvyšuje, z 18 % v roku 2004 na 32 % v roku 2005. Komisia schválila:

- VRP v 13 krajinách v celkovej výške 705 mil. EUR,
- PPSP v 9 krajinách v celkovej výške 416 mil. EUR.

2.2. Rýchlejšia implementácia programov a projektov

Komisia pokračuje v roku 2005 v rýchlejšej implementácii programov. Táto skutočnosť sa odrazila v lepších výsledkoch v oblasti záväzkov a platieb.

Kľúčové ukazovatele výkonu ERF, 2001 - 2005 (v mil. EUR, brutto)[6]

	2001	2002	2003	2004	2005
Celkové záväzky	1 927	2 125	3 769	2 648	3 511
Individuálne záväzky	2 488	2 436	3 062	3 038	3 057
Platby	1 779	1 922	2 345	2 464	2 544

Komisia dosiahla 33 % zvýšenie v oblasti celkových záväzkov v roku 2005 v porovnaní s rokom 2004. Skupina pre podporu kvality pomohla zabezpečiť kvalitu, hoci sa objem schválených operácií neustále zvyšoval.

5 Fond pre mier v Afrike nespadá pod ODA (Official Development Assistance) v zmysle definícii OECD-DAC.

6 Tieto číselné údaje zohľadňujú reklasifikáciu niektorých operácii Stabex, pre ktoré boli predložené podrobné účty v Správe o finančnom hospodárení ERF za rok 2004. Platby v tabuľke zahŕňajú presuny vo výške 4,4 mil. EUR z fondov Stabex, i keď sa tieto presuny uskutočnili v rokoch 2002 a 2003.

Po prijatí záväzkov pre program (celkové záväzky) musí Komisia podpísať zmluvy (individuálne záväzky) so subjektmi, ktoré ich budú implementovať (vláda, podniky, mimovládne a medzinárodné organizácie) a následne im prostriedky musí vyplatiť (platby). Komisia dosiahla v roku 2005 druhú najvyššiu úroveň, aká bola kedy dosiahnutá v oblasti individuálnych záväzkov (3 057 mil. EUR) a rekordnú sumu v oblasti platieb (2 544 mil. EUR)

2.3. Uskutočňovať kontroly, ktoré dosahujú najvyššie štandardy

ERF je spravovaný vlastným finančným nariadením[7]. Komisia zabezpečuje správne finančné hospodárenie a účtovníctvo prostredníctvom jasného rozdelenia zodpovednosti. Každý program je spravovaný jednou skupinou ľudí, druhá skupina kontroluje účtovníctvo programu a dohliada na súlad financovania s nariadením.

Finančné nariadenie rozdeľuje zodpovednosť za spravovanie prostriedkov medzi povoľujúceho úradníka a účtovníka:

- Povoľujúci úradník vykonáva svoju úlohu v súlade s oddielom 2 nariadenia,
- Účtovník je úradníkom GR pre rozpočet Komisie a koná v súlade s pravidlami stanovenými v oddiele 3 nariadenia.

ERF má takisto vlastný účtovný systém, ktorý v súčasnosti Komisia modernizuje prechodom na akruálne účtovníctvo (ABAC).

EuropeAid uskutočnil pokrok v oblasti svojich hlavných cieľov internej kontroly, najmä pokiaľ ide o archivovanie a Stabex. GR zodpovedné za programy ERF úspešne prijalo nové archívne systémy pre finančné aj nie finančné spisy.

3. FINANČNÁ SITUÁCIA, 6.–9. ERF – PRIDELENÉ PROSTRIEDKY, PRIJATÉ ZÁVÄZKY, VYPLATENÉ A NEVYPLATENÉ PROSTRIEDKY, STAV KU KONCU ROKU 2005 (V MIL. EUR, NETTO)

Tabuľka uvedená nižšie ukazuje prostriedky pridelené programom v krajinách AKT a ZKÚ a Investičnému nástroju Európskej investičnej banky. Zdroje investičného nástroja 9. ERF sú uvedené osobitne vo finančných závierkach EIB.

Prostriedky pridelené krajinám AKT (z ERF)[8]			Viazané finančné prostriedky	Vyplatené finančné prostriedky	Nevyplatené prostriedky/záväzky		
6.-9.	9.	Spolu 6.-9.			Viazané finančné prostriedky	Nevyplatené záväzky (RAL)	Nevyplatené prostriedky celkom
a	b	c (a+b)	d	e	f (c-d)	g (d-e)	h (f+g)
29 512	14 943	44 455	38 727	28 403	5 728	10 324	16 052

[7] Dostupné na: http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/l_083/l_08320030401en00010031.pdf

[8] Po zohľadnení prevodov z prechádzajúcich fondov ERF do 9. ERF.

4. UDALOSTI, KTORÉ VÝZNAMNE OVPLYVNILI AKTIVITY V ROKU 2005

4.1. Oneskorenie

V roku 2005 bolo opäť problémom nepravidelné rozdelenie celkových záväzkov. Ku koncu septembra bolo pridelených Komisiou 38 % z celkovej sumy na rok 2005, zatiaľ čo cieľom bolo dosiahnuť 55 %. V dôsledku toho EuropeAid kontroluje projekty dôslednejšie ako v minulosti a skupina pre podporu kvality, okrem podpory kvality zabezpečuje aj dodržiavanie termínov.

4.2. Stabex

V roku 2005 Komisia pripravila pôdu pre odstránenie problémov Stabex-u[9], avšak toto úsilie prinesie výsledky až v roku 2006 a 2007. Komisia objasnila právne a rozpočtové otázky, z cieľom umožniť plnenie nevyplatených záväzkov Stabex-u.

Komisia chce prideliť celkové zostávajúce prostriedky Stabex-u prijímajúcim krajinám prostredníctvom Rámca nevyrovnaných povinností (RVO). Pokiaľ ide o termíny, ciele sú stanovené takto:

- RVO schválený koncom roka 2007
- Kontrahovanie – koniec roka 2008
- Vyplatenie – koniec roka 2010

Na kontrolu fondov Stabex-u Komisia používa dva oddelené účty. Sumy z hlavného fondu Stabex prevádza na „zabezpečené účty“ v Európe, ktoré spravuje účtovník Komisie. Ak sú splnené požadované podmienky, Komisia prevedie prostriedky na „účet so spoločným podpisom“, ktorý spravuje spoločne vnútroštátny povoľujúci úradník (VPÚ) a vedúci zastúpenia delegácie.

Komisia venuje osobitnú pozornosť povinnosti predkladať správy o „spoločnom podpise“ účtov Stabex-u. V roku 2005 pripomenula VPÚ, že Dohoda z Cotonou vyžaduje pravidelné podávanie správ o Stabex-e. Komisia takisto vymenovala jedného z úradníkov za generálneho koordinátora Stabex-u a plánuje vytvoriť v marci 2007 databázu na účely podrobnejšieho sledovania účtov Stabex-u. Navyše, delegácie musia do ich polročných správ o riadení vonkajšej pomoci (EAMR) zahrnúť vyhlásenie o stave účtov Stabex-u.

Príloha 7 uvádza vyhlásenie o zostatkoch a operáciách k 31. decembru 2005 účtov Stabex-u so „spoločným podpisom“, ako aj informácie o nevyrovnaných zostatkoch.

4.3. Spravovanie informácií

Nástroje Komisie na spravovanie informácií (CRIS a OLAS) ešte neumožňujú poskytnutie potrebných informácií na stanovenie rýchlych a presných predpovedí a na kontrolu a vypracovanie správy o indikátoroch výkonnosti ERF. Táto

---

[9] Stabex je finančným nástrojom vytvoreným dohovorom z Lomé (články 186-212) určeným na vyrovnávanie nestability príjmov z exportu v krajinách AKT. Dohoda z Cotonou nahradila Stabex novým nástrojom nazvaným Flex.

skutočnosť je čiastočne spôsobená neúplnými vstupnými údajmi. Komisia pracuje na nahradení OLAS-u nástrojom CRIS-EDF a na zavedení nového účtovného systému ABAC. Školenia v oblasti CRIS-EDF budú posilnené.

4.4. Regulačné obmedzenia v oblasti spolufinancovania

Keďže finančné nariadenie EFR obmedzuje účasť na spolufinancovaní operácií, Komisia bude pokračovať v návrhu na zrýchlenú revíziu finančného nariadenia a vnútornej dohody 9. ERF.

4.5. Vnútorná kontrola

V roku 2005 EuropeAid preniesol zodpovednosť za kontroly *ex post* na územné riaditeľstvá. V septembri 2005 riaditeľstvo AKT prijalo nových zamestnancov na plnenie tejto úlohy.

Riaditeľstvo takisto vypracovalo podrobnú analýzu rizika a uplatnilo metodiku reprezentatívneho výberu. Na tomto základe vypracovalo svoj Akčný plán týkajúci sa kontrol *ex post* pre transakcie uskutočnené v roku 2005 a stanovilo cieľ podrobnej kontroly pre 3 % transakcií uskutočnených medzi januárom a koncom septembra 2005. V čase predloženia tejto správy (máj 2006) bol pokrok implementácie akčného plánu takýto:

Kontroly *ex-post* pre transakcie jan. – koniec sept. 2005 – status máj 2006		
	Počet transakcií	% z celkových transakcií jan. – koniec sept. 2005 – status máj 2006
Celkový počet transakcií jan. – koniec sept. 2005	19 500	100 %
Transakcie, pre ktoré je plánovaná kontrola	590	3 %
Transakcie, pri ktorých sa uskutočnila/prebieha kontrola	307	1.5 %

Riaditeľstvo nedosiahlo svoj cieľ 3 % v roku 2005, keďže implementácia akčného plánu trvala dlhšie, ako sa predpokladalo. V čase predloženia tejto správy (máj 2006) riaditeľstvo implementovalo 52 % z kontrol *ex post* plánovaných v analýze na rok 2005.

EuropeAid použije skúsenosti z implementácie kontrol *ex post* v roku 2004 a 2005 pri definícii Akčného plánu na rok 2006, ktorým sa zavedú inovácie v dvoch oblastiach:

- rozsah kontrol uskutočnených pre každú transakciu a
- podiel transakcií, ktoré sú predmetom kontrol *ex post*.

4.6. Zdroje

Komisia sa pri spravovaní zdrojov ERF opiera o personál riaditeľstva EuropeAid a delegácii. Od reorganizácie v marci 2005 EuropeAid vykonáva svoju činnosť v hraničných medziach personálnej kapacity. Na konci roka 2005 mal EuropeAid 194 osôb. Navyše sa medzi marcom a koncom roka uskutočnilo niekoľko zmien v strednom manažmente, ktorý je zodpovedný za riadenie ERF.

Výsledkom toho je, že Komisia musela uprednostniť niektoré aktivity pred inými, čo spôsobilo oneskorenia v niektorých oblastiach, predovšetkým v

- aktualizácii interných a externých webových stránok,
- monitorovania programov Stabex a
- implementácii kontrol *ex post*.

Spravovanie ERF sa takisto opiera o personálne zdroje iných riaditeľstiev EuropeAid, najmä o:

- riaditeľstvo pre podporu kvality operácií, ktoré pomáha pripravovať, monitorovať a hodnotiť programy,
- dve riaditeľstvá poskytujúce všeobecnú podporu a personálne zdroje operáciam EuropeAid.

Bod 8 technickej prílohy podrobnejšie uvádza stav personálnych zdrojov v delegáciách AKT v súčasnosti, keď sa v EuropeAid ukončil proces decentralizácie.

Dôležitým ukazovateľom hodnotenia intenzity používania zdrojov EuropeAid je počet personálu, ktorý EuropeAid v priemere zamestnáva na každých 10 mil. EUR ktoré spravuje. Je ťažké presne priradiť celkový počet zdrojov pre ERF a v dôsledku toho vypočítať presný koeficient. Napriek tomu sa však celkový koeficient EuropeAid znížil medzi rokom 2004 a 2005 o 6 %, zo 4,8 na 4,5. Komisia bude naďalej využívať svoj personál s maximálnou možnou efektivitou a na rok 2006 si prísne stanoví svoje priority.